

GERDA VAN WAGENINGEN

Zilveren draden

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Gelukkig was er een verkoelend windje opgestoken. Hetty Verschuren trapte stevig door na een lange dag op het gemeentehuis, waar ze administratief werk deed. Het was maandag. Voor haar gevoel was het weekend weer eens veel te kort geweest, maar dat was niet anders. Onder het fietsen op deze zeer warme dag in juli leek haar hoofd eindelijk een beetje leeg te waaien na de lange reeks telefoontjes die ze had moeten beantwoorden en het urenlang invoeren van allerlei gegevens in de computer. Erg spannend was haar baan niet, maar ze had gezellige collega's en haar inkomen was een welkome aanvulling op dat van haar man Pieter.

Ze was al jaren geleden gaan werken, toen haar kinderen op de middelbare school wel erg veel geld begonnen te kosten en het salaris van Pieter bij lange na niet voldoende bleek te zijn om hun aangename leventje voort te zetten zonder in de problemen te ko-

men. Ze had dat nooit erg gevonden, maar ze was onlangs zevenenvijftig geworden en soms begon ze ernaar te verlangen, dat ze wat meer tijd voor zichzelf zou hebben. Als ze daar een enkele keer een opmerking over maakte, vroeg haar man verbaasd waarom. Ze werkte immers slechts een goede twintig uur per week? Hij ruim tien uur meer! Soms merkte ze dan op dat ze daarnaast ook nog het huishouden deed, maar zoals zoveel mannen was hij ervan overtuigd dat dat niet erg veel voorstelde, met alle apparatuur waar een vrouw tegenwoordig over kon beschikken. Verder kon ze doen en laten wat ze wilde en daar was hij best jaloers op.

Ach, Pieter was geen kwade man, maar meer een man van de oude stempel en bovendien niet echt een prater. Dat laatste was hij nooit geweest. Maar hij was wel altijd zorgzaam voor haar. Als ze ziek was, zorgde hij zonder mopperen voor het eten en haalde hij zo nodig de boodschappen in huis. Hij kluste graag in huis en als ze hem iets vroeg, dan deed hij dat zonder morren. Ze had dus geen klagen. Sinds hij twee jaar geleden gedotterd was, nadat hij klachten had gekregen over benauwdheid die te maken bleken te hebben

met angina pectoris, durfde ze hem bovendien niet goed meer met haar kleine zorgjes lastig te vallen.

Had ze dan zorgen? vroeg ze zich oprecht af, toen ze haar fiets in de ruime garage van haar mooie twee-onder-een-kapwoning in Zuid-Beijerland zette. Het was een mooi huis, tamelijk groot vanwege een aangebouwde serre en fraai gelegen aan een singel. Ze woonden hier al vijftien jaar met plezier, maar er rustte wel een flinke hypotheek op. Daar lag ze een enkele keer wakker van, want die hypotheek betekende dat Pieter tot aan zijn pensioen op zijn vijfenzestigste moest doorwerken. Hij kon geen gebruik maken van regelingen om vroeger te stoppen, want die hadden gevolgen voor zijn inkomen. Het betekende ook dat ze zelf evenmin minder kon gaan werken, hoewel ze daar de laatste maanden naar begon te verlangen.

Waarom eigenlijk?

Ze stak de sleutel in de voordeur, en plofte even later met een gekoeld glas sap op de bank. Poeh, de warmte hing werkelijk als een verstikkende deken in huis! Ze moest eerst de deuren opengooien, nu het buiten koeler begon te worden. Ze moest ervoor zorgen, dat

Pieter kon eten als hij straks thuiskwam en ze moest...

Ineens moest ze om alles huilen. Ze wist zelf niet waarom, maar het luchtte wel op. Gelukkig duurde dat zwakke moment maar kort. Ze snoot haar neus, bette haar ogen en peinzend nam ze een slokje sap. Ziezo, dat had toch opgelucht. Het zou de warmte wel zijn. Daar had ze nooit zo van gehouden. Loom stond ze op, met een gevoel alsof er overal in haar lichaam zakjes lood zaten. Vooruit, niet zeuren of aanstellen! Ze was een flinke vrouw, altijd geweest ook.

Er moesten aardappelen worden geschild, ze zou er een schaal sla bij maken en er een kant-en-klare schnitzel bij bakken. Er stond nog een kuipje aardbeienkwark in de koelkast. Ze moest flink zijn. Er was immers geen enkele reden om zich zo aan te stellen. Zoveel werk was dat toch niet?

De aardappelen waren inmiddels aan de kook, de sla stond klaar in een schaal, er moest alleen nog wat dressing over. Ze had het bakje kwark verdeeld over twee toetjesglazen en de schnitzels verspreidden een lekkere geur. Ze begon zowaar een beetje trek te krijgen. Hetty dekte de tuintafel op het terras, dat

nu in de schaduw van de grote catalpa lag. Bestek, glazen, water en, vooruit, een klein flesje gekoelde rosé. Tegenwoordig kon je kleine flesjes kopen waar net twee glazen wijn in zaten. Ze begreep er al niets meer van, waarom ze een halfuurtje geleden ineens overvallen was door een huilbuitje. De overgang had ze al een paar jaar achter de rug, daar kon het niet aan liggen. Op het werk was er niets vervelends gebeurd. Het was een drukke dag geweest, maar dat was tegenwoordig altijd zo en niet alleen op het gemeentehuis. Geen enkele baas hield nog overtollig en duur personeel in dienst, dat zijn tijd doorbracht met lanterfantten. Effectiviteit, arbeidsproductie, dat waren woorden die je in de media steeds vaker hoorde. De werkende mens moest zijn dure geld wel opbrengen! Oppassen, ze dreigde weer door te draven!

Nog onverwacht kwam Pieter de keuken in. ‘Eten we buiten? Je weet toch dat ik zo meteen naar de Tour de France wil kijken?’ bromde hij met gefronste wenkbrauwen.

Ze had er niet aan gedacht. Bedremmeld keek ze van zijn gezicht naar de borden die op het aanrecht stonden om te worden volgeschonken. ‘Nee, eerlijk gezegd heb ik er niet aan

gedacht,' verzuchtte ze, 'maar het is geen punt.'

'Laat maar. Het is toch een saaie, vlakke etappe,' bromde hij goedmoedig, want hij was beslist de beroerdste niet. 'We hebben allebei de hele dag al binnengezeten. Ik heb niet eens veel trek met die warmte.'

'Je kunt wel met je bord op schoot eten, als je dat liever doet,' vond ze toegevend.

'Nee, we eten buiten en ik kijk later wel naar de samenvatting.'

Pieter fietste al jaren elke zondagmorgen met een fietsclubje. Een man of vijftien, die samen tochten maakten, meestal over het eiland, soms verder en dan bleef hij weleens het grootste deel van de zondag weg. Ach, sinds hij hartklachten had gehad, was ze alleen maar blij dat hij die beweging had. Pieter zat hele dagen achter zijn bureau en 's avonds meestal voor de televisie. Meestal was hij moe in het weekend en daar maakte ze zich stilletjes weleens zorgen om. Slechts een enkele keer kon ze hem overhalen samen een blokje om te gaan voor het slapengaan.

'Wijn, toe maar,' grinnikte hij, toen ze de aardappelen en de schnitzel op de borden had gedaan en daarmee naar buiten kwam. Maar

hij schonk het flesje leeg in de twee glazen en nam er vergenoegd een slokje van. ‘Lekker. Dit is toch het goede leven, niet? Ik wilde maar dat ik al met pensioen was. Alle dagen doen wat je wilt! Wat verlang ik daarnaar.’

‘Nog vijf jaar te gaan.’ Pieter was een paar jaar ouder dan Hetty.

Hij draaide het glas rond in zijn handen en keek er peinzend naar. ‘Soms vraag ik me af, of ik het zolang nog wel vol kan houden.’

Ze was direct gealarmeerd. ‘Voel je je misschien niet lekker?’

Hij slaakte een zucht. ‘Dat is het niet. Ik voel me best. Maar ik word een dagje ouder en dat voel ik. Zestig ben ik nu. Mijn vader was op die leeftijd al een oude man.’

‘De kinderen vonden ons al oude mensen toen we net veertig waren,’ probeerde ze te relativieren. ‘Dat is altijd zo.’

‘Het zal wel,’ bromde hij. ‘Maar zestig! Je weet maar al te goed, dat we al mensen om ons heen zien wegvallen.’

Ze wist het. Drie maanden geleden was een van haar vriendinnen overleden aan uitgezaaide borstkanker. En bij hem op de zaak was een collega zomaar onverwacht aan een hartstilstand overleden, gewoon in zijn slaap.

‘Je moeder belde nog. We moeten er zondag hoognodig heen, Pieter.’

‘Zondag kan niet, dat weet je. Dat is mijn dag. Kun je niet alleen gaan?’

‘Dat heb ik de vorige keer al gedaan. Laten we dan zaterdag maar langsgaan, en misschien kunnen we dan meteen even bij mijn ouders gaan kijken.’

‘Ik heb er een hekel aan, als mijn halve weekend opgaat aan dergelijke verplichtingen. Moeten we misschien ook nog op visite bij Femke?’

‘Dat schuif ik wel op. Je moeder heeft alleen jou en je broer.’

Hij nam een slokje van de wijn. ‘Vroeger was dat toch gemakkelijker, toen mensen nog minstens zes kinderen hadden, die bovendien nog eens allemaal in de buurt woonden.’

‘De tijden veranderen. Ik voel me ook wel eens bezwaard, omdat we allebei zo druk zijn. Ik heb bijvoorbeeld nog altijd het gevoel, dat Femke een tikje verongelijkt is, omdat ik als werkende oma geen tijd heb om op Fleur te passen.’

‘Tegenwoordig is er overal kinderopvang.’

‘Waar, maar dat kost nogal wat en Femke vergelijkt me met grootmoeders die niet wer-

ken, en wel op hun kleinkinderen passen.'

'Laat je niet met een onnodig schuldgevoel opzadelen. We zijn een lichtend voorbeeld voor de regering: langer doorwerken en ook vrouwen moeten aan de slag. Tja, dat er dan geen tijd is om vaak naar je ouders te gaan of op je kleinkinderen te passen, is het onvermijdelijke gevolg.'

'We kunnen inderdaad niet alles tegelijk. We zijn uiteindelijk ook geen achttien meer.'

Het was een punt waar tegenwoordig in hun vriendenkring regelmatig over werd gesproken. Pieters vader was destijds al vroeg met een riant WAO-uitkering gestopt met werken, ruim voor zijn zestigste in ieder geval. De tijden waren echter drastisch veranderd. Als je tegenwoordig al voor zo'n uitkering in aanmerking kwam, bleef er geen geld meer over voor enige franje die het leven nu juist zo aangenaam maakte. Pieter mopperde vaak dat hij al meer dan veertig jaar werkte. Dat hij zijn opleiding had aangevuld door jarenlang naar de avondschool te gaan, iets waar je tegenwoordig nauwelijks meer van hoorde. Het was destijds armoe troef geweest in hun jonge gezin, om daar ook het geld voor te kunnen ophoesten. Hij vond, dat hij zijn